

EENIGE BIJZONDERHEDEN UIT HET LEVEN VAN OOIEVAARS.

Voor ruim veertig jaren kwam de buitenplaats, genaamd het "Geldersch Spijker" bij Arnhem, in het bezit der tegenwoordige eigenares, Mejufvr. H. M. Coors, die er al dien tijd op gewoond heeft.

Zij vond er een paar ooievaars, die sedert jaar en dag het nest betrokken; deze hadden er dus hun te huis en waren voor de nieuwe bewoners niet schuw. Toen die dame, een paar jaren later, eenige veranderingen in den aanleg der plaats wilde aanbrengen, moest de boom vallen, waarop de ooievaars hun nest hadden, en er werd voor hen op eene plaats in de weide, op honderd passen van het huis af, een nieuw nest in gereedheid gebracht.

De ooievaars kwamen juist dat jaar wat vroeg, en trachtten toen op een der schoorsteenen zich in te richten, wat hun echter niet gelukte. De timmerman haastte zich zoo veel mogelijk, en toen het nest gereed was, had de knecht, die de laatste hand er aan legde, nauwelijks den grond bereikt, of ziet, de ooievaars namen er bezit van en sleten er een even gelukkig huwelijksleven als op het vorige.

Een paar jaren later hadden zij, zoo als gewoonlijk, eieren gelegd en gebroed. Zij hadden te zamen de plichten van broeden en voederen der jongen gedeeld. In hunne gedragingen is dan ook geen onderscheid tusschen vader en moeder waar te nemen en zij gelijken elkander geheel.

De jongen waren reeds zoo ver gevorderd, dat de ouden hunne

uitstapjes wat verder konden uitstrekken; op een dag kwam echter slechts één hunner terug; het was de moeder. Zij schreeuwde, fladderde boven het nest, wankelde en viel. Den anderen morgen vond de tuinman haar dood liggen, onder aan den voet van het nest, met stuk geschoten pooten. Hare laatste krachten hadden haar naar hare jongen terug gebracht om te sterven.

De vader liet zich niet meer zien; waarschijnlijk was ook hij, door het onhandig schot van een onbedreven jager, doodelijk getroffen. Op ooievaars toch, wier vleesch niet gegeten wordt, schiet een echte jager nooit.

Wij hadden recht medelijden met de arme jongen, die de ouderzorg nog lang niet konden ontberen, en die wij niet konden helpen.

Zij zaten en bleven in elkander gedoken zitten, totdat, tot hun geluk een ooievaar over hun nest heen streek. Zij werden onrustig en klapperden aanhoudend, totdat de ooievaar, hierdoor opmerkzaam geworden, al kleiner en kleiner kringen beschreef, dichterbij kwam en neërdaalde. Hij onderzocht blijkbaar den toestand der verlatenen, en vloog onmiddellijk weer weg om voedsel te halen. Deze pleegzuster onder de ooievaars kwam van toen af gedurig weer, om de achtergeblevene weezen te voeden en te verzorgen, zonder echter ooit zich op het nest neder te zetten.

Toen de jongen volwassen waren en sterk genoeg, kwam de tijd dat zij voor zichzelf moesten zorgen. Hun moest worden geleerd het nest te verlaten, zelf hun voedsel te zoeken en op het nest terug te keeren. Ook dit onderwijs nam de pleegzuster op zich.

Zij bracht geen voedsel meer op het nest, soms wat mos of een boomtakje, en ging in de nabijheid in de weide zitten kleppen. Zij riep zoo lang, totdat de moedigste, door den honger gedreven, de hooge en veilige woning verliet, en zich bij haar voegde. Zoo moedigde zij al de jongen aan tot haar te komen, die dan ook langzamerhand het gegeven voorbeeld volgden. Het is aardig op te merken hoe spoedig zij, eenmaal het nest verlaten hebbende, kunnen vliegen, en dit even onvermoeid kunnen volhouden als oudere ooievaars.

Ook het voor zich zelve voedsel zoeken zien zij spoedig af. Zoo lang zij hulp behoefden, had de oude voedsel voor hen gezocht, het in haren krop verwerkt en in hunnen neus overgestoken; nu moesten zij probeeren het zelf op te zoeken en op te pikken, en zij zal het hun zeker wel hebben aangewezen, zoo als andere vogels ook doen.

In den laatsten tijd der verpleging zien de oude ooievaars er ge-

woonlijk erg afgevallen uit, zelfs om medelijden op te wekken. Zij moeten zich dan ook geducht inspannen.

In het volgende voorjaar zette een mannetje zich op het nest neer, terwijl een wijfje, op een naastbij zijnden boom gezeten, rustig toezag, wat verder zou gebeuren.

En er gebeurde ook wat. Het mannetje moest om het wijfje vechten; zij zou het loon zijn van den dapperste. Zij zou met ontzag en vertrouwen tot haren echtgenoot moeten kunnen opzien, hem hare liefde schenken en vereering, omdat zij de zekerheid zou erlangen, dat zijne kracht haar voortaan zou beschermen. Achtereenvolgens belegerden wel 10 of 12 ooievaars den dapperen op het nest, en allen wist hij er af te houden.

Luidruchtig genoeg ging het hierbij toe. Met opgeheven neus keerde hij iederen aanvaller af; één voor één deinsde terug; hij behield het terrein, en zegevierend keek hij rond of zich niet nog een nieuwe pretendent zou opdoen. Toen allen afgetrokken waren, voegden het mannetje en het wijfje zich bijeen, en het huwelijk was voltrokken.

Het was zeer gezellig, toen het oude nest weer bewoners had. Allengs werden wij goede vrienden; zij ontvluchtten ons nimmer. Waren zij in de weide bezig met voedsel te zoeken, en kwamen wij dan tot zeer dicht bij hen, zij mochten dan soms een stap doen, maar opvliegen nimmer. Zij kenden niet alleen ons maar al de bewoners der plaats.

In zekere lente streken een paar vreemde ooievaars, tot de voorloopers behoorende, over het ons zoo welbekende nest. De ooievaars toch komen in het voorjaar niet allen te gelijk van hunne reis terug. Soms ziet men er een bezit nemen van de oude woning, terwijl eerst 8 tot 10 dagen later zijn wederhelft aankomt.

De leegstaande woning beviel aan het paar, zij zetteden er zich op neer en hoopten een aangenaam te huis te hebben gevonden. Maar zij hadden buiten den waard gerekend in den eigenlijken zin. Zij bedrogen zich dan ook deerlijk.

Vooreerst gevoelden zij zich niet op hun gemak tegenover de menschen, die hun volslagen onbekend waren; waarvan zij dus niet wisten, of zij vredelievend dan wel vijandig gezind zouden zijn. Zij bleven niet alleen op eerbiedigen afstand van het huis, maar vlogen bij iemands nadering dadelijk op. Zij bevonden zich op vreemd terrein, dat kon men duidelijk bemerken. De bewoners der plaats lieten hen met vrede, maar met de eigenaars van het nest was dit een heel ander

geval. Deze kwamen spoedig aan en waren ten hoogste ontstemd over de brutaliteit der nieuwe bewoners, die zij onmiddellijk poogden te verjagen. Maar, met klapperende vleugels en in de hoogte geheven nebben, keerden de indringers hardnekkig elken aanval af.

Wat nu te doen?

Na eenige vergeefsche pogingen te hebben aangewend, verzamelden de wettige eigenaars van het nest een groot leger vrijwilligers, aan wie zij hunne rechtmatige grieven hadden meêgedeeld.

Twee en vijftig ooievaars, verontwaardigd over de schending van het eigendomsrecht, begonnen een geregeld gevecht. Het was een volslagen oorlog; maar alles te vergeefs. Die twee, met den vasten grond onder zich, konden met hunne sterke nebben voldoende weerstand bieden aan de geheele massa in de vlucht, en met een vijandig sissend geluid, als dat der slangen, trokken allen af. Echter niet voor langen tijd. Kleine afdeelingen van drie, soms zelfs tot 8 ooievaars toe, kwamen het paar gedurig verontrusten, in vereeniging met de rechtmatige eigenaars, die in de nabijheid op een schoorsteen een wijkplaats hadden gezocht, om steeds in de buurt te zijn, en zooveel mogelijk hunnen vijanden afbreuk te doen en te bemoeielijken. De kamp duurde den geheelen zomer, de wraak gunde hun geen oogenblik rust. Het gevolg van dit alles was, dat er geen jongen waren om op te voeden, want bij die gedurige aanvallen, gingen de eieren van het nest der indringers, telkens te loor, terwijl ook onze vrienden zich dat jaar dat genot moesten ontzeggen, omdat zij, òf niet in de gelegenheid waren geweest, òf te zeer verbitterd, om zich elders eene geschikte woning aan te schaffen. Toen echter het volgend voorjaar kwam, waren *zij* onder de eersten die zich lieten zien. Vol vreugd betrokken zij de oude woning, klepten de bureu bij elkaar, herkenden de bewoners der plaats, en werden door dezen als oude bewoners begroet. Geen overweldigers lieten zich meer zien; te wrang hadden dan ook de geplukte vruchten gesmaakt.

Nog telken jarē keeren dezelfde ouden terug, gelukkig in het verder onbetwist bezit van hunne zoo geliefde woning, gelukkig in elkanders liefde, en in de zorgen die zij aan hun kroost kunnen wijden.

A. M.